

DILEMMA: Mats dilemma "Si ifra eller ikke?"

Metode: Dilemmadiskusjon

Karaktereigenschaften:

Historie:

Mats sitter og maler et bilde i "kunst og håndverk". Mats har malt et kjempefint bilde som han er veldig fornøyd med selv. Han trenger litt mer blå farge, og går for å hente mer maling. Mens Mats er borte kommer Per borti pulten til Mats i det han også skal hente mer maling. Han får dermed veltet et beger med rød maling slik at det renner utover det fine bildet til Mats. Per blir forskrekket og lei seg. Det virker ikke som om noen så hva som skjedde så Per går og setter seg igjen. Det er flere som går forbi pulten til Mats for å hente mer maling. Når Mats kommer tilbake og får se at det renner rød maling utover hele det fine bildet hans, og utover pulten og nedover på stolen, blir han sint og virker lei seg. Han går til læreren og sier: "Noen har sølt maling på pulten min og ødelagt bilde mitt ": Læreren ser utover klassen og sier strengt:" Hvem har griset til pulten og ødelagt bildet til Mats?"

Klargjøring av dilemma

Hva så dere? Hva skjedde? Fikk Per noe dilemma/valg? Hva er dilemmaet?

Det er lurt å spørre elevene om dette er en situasjon/en lignende situasjon som de tror de selv kunne kommet opp i på skolen. Dette for å relatere dilemmaet til elevenes egen virkelighet.

Dilemmaet vi har tatt utgangspunkt i er at Per ikke vet om han skal si i fra eller ikke, at det var han som hadde gjort det? Hva bør han gjøre?

Det er viktig at alle er klar over hva dilemmaet er før man begynner å stille spørsmål.

Spm. 1; Syns dere Per skal si at det var han som hadde fått ødelagt bildet?

- **Elevene svarer først kun:** Ja, si i fra - Nei, ikke si i fra - Vet Ikke.
- **Elevene får begrunne:** Hva er grunnen til at du.....?

Spm. 2; Hvis du visste at Per og Mats hadde krangla i friminuttet og fremdeles var temmelig irriterte på hverandre, syns du da at Per skal si i fra til Mats at det var han som hadde fått ødelagt bildet hans?

- **Elevene svarer først kun:** Ja, si i fra - Nei, ikke si i fra - Vet ikke
- **Elevene får begrunne:** Hva er grunnen til at du.....?

Spm.3; Hvis du visste at Læreren ga Mats skylda for å selv ha vært uforsiktig og fått velta malingsglasset og at det ikke akkurat var første gangen, og at han bare fikk bruke friminuttet på å vaske etter seg, syns du da at Per skal fortelle at det var han som hadde gjort det?

- **Elevene svarer først kun:** Ja, si i fra - Nei, ikke si i fra - Vet ikke.
- **Elevene får begrunne:** Hva er grunnen til at du.....?

Spm.4; Dersom du visste at Per og Mats egentlig er bestevenner, og skal på hyttetur sammen med familien til Mats førstkommende helg, syns du da at Per skal si i fra at det er han som har fått griset malingen?

Spm.5; Hvor viktig syns du generelt det er å snakke sant?

- **Elevene svarer først kun:** Veldig viktig, å snakke sant - Viktig, å snakke sant - Ikke viktig, å snakke sant
- **Elevene får begrunne:** Hva er grunnen til at du.....?

Oppfølgingsspørsmål

- Det er veldig viktig å stille oppfølgingsspørsmål i forhold til hvilke umiddelbare - utsatte - evnt uante konsekvenser ulike valg og resonnementer kan få for alle de involverte partene i situasjonen.
- Lurt å stille oppfølgingsspørsmål i forhold til hvordan de involverte personene ville følt seg som følge av de ulike valgene og resonnementene som kommer frem.

Dersom det er naturlig, og det er noe elevene kan enes om, kan gruppa bli enige om en fellesbeslutning. Det er viktig å tenke på at den ikke skal komme for enhver pris, og elevene skal uttale/være enig i den/det.

Det kan være nyttig å la elevene komme med forslag til gode løsninger på dilemmaet. Husk det er ikke noen fasitsvar, men det kan være flere positive forslag til gode løsninger. De positive forslagene kan skrives på flippover.